EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Opinió | 70 | Actualitzat el 14/10/2016 a les 09:23

Diacrítics, si o sí

Â
"--Deu meu, quina desgràcia! --va dir la dona mentre s'eixugava la ma amb una tovallola neta. Que farem, ara? Ens haurem de treure la son de les orelles i tornar a aprendre allò que ja teníem mes o menys integrat?

-No s'esveri tant --li va contestar la neta, que duia un sec als pantalons que l'àvia no havia tingut temps de cosir-- que no n'hi ha per tant. En un mes, ja se n'haurà après mes de la meitat. Mon pare sempre diu que el mon no s'acaba a cada petit entrebanc. Prengui's un te i relaxi's, li farà be.

--Te el teu te, no el vull per res! Ja hauries de saber que soc mes de cafè, jo, i de cafè ben molt! No em vinguis amb condescendències que els meus ossos ja no estan per aguantar segons que. Ves per on, qui ho havia de dir, que ma neta es posaria de part seva!

--No soc pas jo qui ha reinventat les normes, son ells! Però vos també podríeu col·laborar una mica, pel be de tots!

-Au, ves, ves, que se't farà tard. I no t'oblidis de les botes, que es per això que havies vingut!

-Maredeu, com s'ha posat! Doncs, apa, adeu-siau!"

En aquests dies de convulsió ortogràfica, em venia molt de gust proposar un petit exercici d'accentuació, sorgit d'una recepta que barreja una culleradeta de ràbia, un polsim d'impotència i quatre cullerades soperes d'indignació. Ràbia per desfer una cosa que ja estava feta i haver de desaprendre una cosa que ja estava apresa; i impotència de veure com n'és de fàcil, per part de les autoritats acadèmiques, de trastocar el món lingüístic quotidià, cosa que em porta a una sobirana indignació, quan el motiu del canvi és "facilitar-ne l'aprenentatge".

Estic segura que tothom ha entès a la perfecció el contingut del text, no som pas ximples!, malgrat l'absència de diacrítics (cal dir que la majoria dels exposats a examen es troben entre els catorze afortunats que s'han salvat). Ara bé, ho hem entès i pronunciat correctament a la primera? Segurament que no, perquè els que ja fa temps que vam aprendre a llegir i escriure hem trobat a faltar (o hauríem d'haver trobat a faltar) els accents que ens donen les pistes de significat i pronúncia. I dic pistes, que ja sabem que per excepcions, les normes.

Que no confiem en les aptituds de les noves generacions per aprendre? És perquè en l'educació moderna d'avui dia no està ben vist aprendre's alguns llistats de memòria? Conèixer els cent-cinquanta diacrítics existents potser no caldria (qui en sap la llista completa?), però els d'ús més freqüent (a part dels catorze)... no em sembla voler tocar el cel amb la mà.

De totes maneres, allò que més m'irrita és la justificació que la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans fa en frases com:

"La simplificació dels diacrítics afavoreix l'aprenentatge de l'ortografia, no l'aprenentatge de la llengua".

"L'ortografia és una qüestió del discurs escrit. No afecta la llengua oral, tot i que pot contribuir a facilitar la lectura i la pronunciació".

"L'accent diacrític és un fet d'ortografia, no un fet de llengua. El nombre de diacrítics no determina ni la riquesa ni la genuïnitat del català".

Aquest incís reincident a fer veure que ortografia i llengua no tenen res a veure, que són de departaments diferents, em crispa els nervis. Des de quan l'aprenentatge de l'ortografia no contribueix a l'aprenentatge de la llengua? No ens havien dit sempre que s'ha de saber escriure correctament, sense errades ortogràfiques? No contribueix a la riquesa de la llengua saber com s'escriu una paraula, encara que jo la digui amb una o oberta i el veí amb una o tancada? Estem d'acord que els accents diacrítics no són genuïns ni exclusius de la llengua catalana, però, com deia Jordi Badia, cap d'estil de VilaWeb, en una carta oberta a la Secció Filològica, calia treure´ls i/o revisar-los? Era realment necessari? Vist que ni mestres, ni cap sector educatiu havia reclamat aquesta supressió, no són ganes de perdre-hi el temps?

Jo no vull simplificar els diacrítics per fer l'ortografia més fàcil. Tampoc vull, com positivitzen alguns, reinvertir el temps que "es perd" amb els diacrítics per aprofundir en temes més "greus", com ara els pronoms febles o la pronominalització castellanitzant que ens porta a "me vaig caure pel forat", per exemple. Una qüestió no treu l'altra i convé atendre-les totes amb rigor i fermesa.

Jo m'afegeixo al grup d'insubmisos del diacrític, però, si vosaltres no en sou, aneu amb compte a l'hora de posar els accents al text inicial, que, amb la nova proposta lingüística, no manquen tots els que afegiríeu de manera natural...